

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

для студентів біологічного факультету другого
(магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 091 Біологія та біохімія

Одеса • 2023 • Олді+

УДК 378.147:57(072)
M545

Укладачі:

О. М. Ружицька, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, фізіології рослин та садово-паркового господарства;

М. В. Ткаченко, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології здоров'я і безпеки людини та природничої освіти

Рецензенти:

Н. В. Нагорна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи;

К. Й. Черничко, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри

*Рекомендовано до друку Вченою радою
біологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.*

M545

Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі метод. рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів біологічного факультету другого (магістерського) рівня вищої освіти спец. 091 «Біологія та біохімія» / уклад.: О. М. Ружицька, М. В. Ткаченко. – Одеса : Олді+, 2023. – 36 с.

Пропоновані методичні рекомендації будуть у нагоді при підготовці до практичних занять та самостійної роботи студентам біологічного факультету другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 091 «Біологія».

УДК 378.147:57(072)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Тема 1. Наукове-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі.....	7
Тема 2. Методичне забезпечення навчальної дисципліни	8
Тема 3. Методи і засоби навчання та специфіка їх застосування при викладанні біологічних дисциплін. Сучасні освітні технології	9
Тема 4. Види і структура навчальних занять з біологічних дисциплін	11
Тема 5. Практика як необхідний компонент підготовки біологів	12
Тема 6. Методика організації самостійної роботи при викладанні біологічних дисциплін у вищій школі	13
Тема 7. Контроль результатів навчання студентів з біологічних дисциплін	14
Завдання для самостійної роботи	16
Питання для підсумкового контролю	17
Тестові завдання для самоконтролю	19
Рекомендована література	29
Додатки	32

ПЕРЕДМОВА

Невід'ємною частиною підготовки здобувачів освітнього рівня «магістр» до викладацької діяльності у вищих навчальних закладах є вивчення ряду дисциплін педагогічного профілю, в тому числі, навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі».

Навчальна дисципліна „Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі” відноситься до обов'язкових дисциплін для студентів денного та заочного відділення спеціальності 091 Біологія та біохімія.

Знання та вміння, що отримують студенти після проходження курсу є необхідними для виконання виробничої (асистентської) практики та складовою фахових компетентностей для отримання освітнього рівня „магістр” з даних спеціальностей.

Методичні рекомендації спрямовані на надання допомоги студентам у вивченні даної дисципліни і включають матеріали щодо переліку тем та питань для самостійної підготовки до семінарських занять, питань для самоконтролю знань з дисципліни, переліку тем для індивідуальних завдань та методичних рекомендацій щодо їх виконання, а також список навчальної та навчально-методичної літератури з вивчення даної дисципліни.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу включає наступні види роботи:

- теоретичну роботу студента з усіх тем курсу;
- самоконтроль студентами набутих знань за допомогою рекомендованих контрольних питань;
- виконання індивідуальних завдань.

Метою вивчення курсу „Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі” є систематизація і поглиблення знань з теоретичних питань змісту і структури освітнього процесу у вищій школі, формування компетентностей майбутніх фахівців у галузі розробки та використання сучасних технологій, методів і форм навчання.

Основні завдання курсу:

- систематизувати і поглибити знання з питань організації освітнього процесу у вищій школі;
- розкрити теоретичні основи методики викладання фахових дисциплін у вищій школі;
- сформуванати знання про науково-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі;
- поглибити знання про сучасні освітні технології, методи і засоби навчання у закладах вищої освіти та розкрити методичні засади їх використання при викладанні біологічних дисциплін;
- сформуванати знання щодо методології підготовки та проведення основних видів навчальних занять з біологічних дисциплін у вищій школі;
- ознайомити з основними вимогами щодо організації самостійної роботи і практичної підготовки студентів біологів;
- розкрити вимоги щодо контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.

У результаті вивчення курсу студент повинен **знати:**

- сутність і структуру освітнього процесу у вищій школі, його зміст і форми;
- документи, що визначають зміст освіти у вищій школі;
- форми організації освітнього процесу у вищій школі;
- види навчальних занять з фахових дисциплін та методику їх проведення;
- характеристику основних методів навчання у вищій школі та особливості їх застосування при викладанні фахових дисциплін.

Студент повинен **вміти :**

- аналізувати основні документи, що визначають зміст освіти; навчально-методичні комплекси дисциплін, в тому числі робочі програми навчальних дисциплін;
- розробляти плани-конспекти лабораторних/практичних/семінарських занять, лекцій для здобувачів вищої освіти;

- здійснювати аналіз та самоаналіз ефективності проведення навчальних занять;
- аргументовано обирати методи та форми навчання фахових дисциплін здобувачів вищої освіти.

Тема 1. Наукове-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі

***Мета:** розглянути особливості освітнього процесу у вищій школі, проаналізувати нормативні документи, що визначають зміст освіти у вищій школі .*

Питання для підготовки

1. Особливості освітнього процесу у вищій школі.
2. Нормативна база, що визначає зміст освіти та організацію освітнього процесу у вищій школі в Україні. Державні освітні стандарти у вищій школі зі спеціальності. Освітні програми. Їх структура.
3. Навчальний план та робочий навчальний план спеціальності.

Запитання для контролю:

1. Що таке зміст освіти? Які його компоненти?
2. Які нормативні документи визначають зміст освіти зі спеціальності у вищій школі?
3. Що таке державний стандарт освіти? Які основні функції державних стандартів освіти зі спеціальності?
4. Яка структура освітньо-професійної програми?
5. Для чого виділяються обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни в ОПП?

Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту».
2. Закон України «Про освіту».
3. Анненкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В. М. Педагогіка: модульний курс: навч. посіб. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 567 с.
4. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад.: В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
5. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.

6. Стандарти освіти зі спеціальності 091. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>

Тема 2. Методичне забезпечення навчальної дисципліни

***Мета:** розглянути особливості методичного забезпечення навчальних дисциплін біологічного спрямування*

Питання для підготовки

1. Основні складові навчально-методичного комплексу до навчальної дисципліни.
2. Навчальна програма і робоча програма з фахових дисциплін. Силабус навчальної дисципліни. Їх структура та методичні основи підготовки.
3. Матеріали інформаційного забезпечення вивчення навчальної дисципліни, їх характеристика (підручники, навчальні посібники, тексти лекцій; інструктивно-методичні матеріали до занять, до самостійної роботи тощо). Інтернет-ресурси. Електронні ресурси навчального призначення.

Запитання для контролю:

1. Що таке робоча програма навчальної дисципліни? Які структурні складові робочої навчальної програми?
2. Вкажіть порядок затвердження робочої програми в умовах автономії закладів вищої освіти.
3. Що таке методичне забезпечення навчальної дисципліни?
4. Які є види навчальних видань? Дайте їм характеристику.

Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту»
2. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
3. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова

(<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>),

1. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч.посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. -360 с.
2. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад. : В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
3. Рашкевич Ю.М. Компетентнісний підхід в побудові навчальних програм [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=20>

Тема 3. Методи і засоби навчання та специфіка їх застосування при викладанні біологічних дисциплін. Сучасні освітні технології.

Мета: розкрити особливості відбору та застосування методів, засобів, освітніх технологій у процесі вивчення біологічних дисциплін.

Питання для підготовки

1. Поняття методу, прийому, засобів навчання. Класифікація методів навчання. Вибір методів навчання для вивчення біологічних дисциплін.
2. Особливості застосування методів навчання у процесі вивчення біологічних дисциплін.
3. Методика застосування сучасних засобів навчання при викладанні біологічних дисциплін.
4. Освітні інноваційні технології та їх застосування у процесі вивчення біологічних дисциплін

Запитання для контролю

1. Розкрийте співвідношення понять «технологія», «методика», «метод».
2. Поясніть специфіку методів навчання біологічних дисциплін у вищій школі.
3. Охарактеризуйте методику використання засобів наочності та екранних

посібників з біологічних дисциплін.

4. Вкажіть інноваційні освітні технології та наведіть приклади їх застосування при вивченні біологічних дисциплін.

Рекомендована література

1. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
2. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч.посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
3. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі:навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
4. Грицай, Н.Б. Інноваційні технології навчання біології: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000. 2019. 176 с.
5. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків: вид. група «Основа», 2012. 176 с.
6. Імерідзе М., Биков І, Величко Д. Використання гейміфікації в освітньому середовищі закладів вищої освіти. Молодь і ринок. 2020. №2 (181). С. 81-86.
7. Кононець Н. Технологія веб-квест у контексті ресурсно-орієнтованого навчання студентів. Витоки педагогічної майстерності. 2012. Вип.10. С.138-146.
8. Марко М. М. Сутність навчально-ігрових технологій. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. Київ: ПІТО НАПН України , 2016. Випуск 11. С. 58-64.
9. Саєнко Н. В., Новікова Є. Б. Потенціал гейміфікації як сучасної освітньої технології в умовах ЗВО. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Нац. ун-т «Черн. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка: НУЧК. 2019. Вип. 5 (161). С. 187-192.
10. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. К.: ВД «ЕКМО», 2011.

11. Янкович О. І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник / О. Янкович, Ю. Беднарек, А. Анджеевська. – Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.

Тема 4. Види і структура навчальних занять з біологічних дисциплін.

***Мета:** розкрити методику підготовки та проведення основних видів навчальних занять з біологічних дисциплін*

Питання для підготовки

1. Типи та види лекцій, їх значення у процесі вивчення біологічних дисциплін.
2. Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять з біологічних дисциплін.
3. Конспектування під час лекцій. Форми фіксації лекційних матеріалів: план, тези, конспект, сценарій, текст.
4. Семінарські, практичні, лабораторні заняття. Їх головна дидактична мета і функції. Методика підготовки і проведення різних видів практичних занять з біологічних дисциплін.
5. Аналіз та самооаналіз ефективності навчальних занять з біологічних дисциплін.

Запитання для контролю

1. Проаналізуйте вимоги до лекцій з біологічних дисциплін.
2. Дайте характеристику методичних прийомів, що застосовуються викладачами в процесі проведення лекцій з фахових дисциплін.
3. Розкрийте переваги і недоліки лекційного викладання у процесі вивчення біологічних дисциплін.
4. Поясніть специфіку проведення практичних занять з біологічних дисциплін.
5. Вкажіть алгоритм підготовки до навчальних занять з біологічних дисциплін.

Рекомендована література

1. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
2. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д. : Акцент, 2014. – 416 с
4. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад. : В. І. Кобаль. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. - 203 с.
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К.: Конкор, 2011. 628 с.

Тема 5. Практика як необхідний компонент підготовки біологів

Мета: розглянути види практик у системі підготовки біологів, методику їх організації і проведення

Питання для підготовки

1. Види практик у системі підготовки біологів, їх завдання і особливості організації.
2. Наскрізні програми практик. Робочі програми практик.
3. Зміст і технологія проходження практики в процесі підготовки біологів.
4. Основні вимоги і організація навчальної практики з ботаніки, зоології.
5. Методика організації і проведення виробничих практик.
6. Методика організації і проведення переддипломної практики.

Запитання для контролю

1. Які є види практик в системі підготовки біологів?
2. Яке значення має практична підготовка біологів у вищій школі?
3. У чому мета і завдання навчальних практик з ботаніки, зоології.
4. Як можна удосконалити виробничу практику?

5. Яке значення має переддипломна практика?

Рекомендована література

1. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
2. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д. : Акцент, 2014. – 416 с
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
5. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад. : В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
5. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

Тема 6. Методика організації самостійної роботи при викладанні біологічних дисциплін у вищій школі

Мета: розкрити методичні засади організації різних видів самостійної роботи студентів у процесі вивчення біологічних дисциплін.

Питання для підготовки

1. Основні види самостійної роботи студентів з біологічних дисциплін.
2. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів.
3. Педагогічне управління самостійною роботою студентів біологічних спеціальностей. Запобігання плагіату у роботах здобувачів вищої освіти.
4. Особливості організації самостійної роботи студентів при заочному і дистанційному навчанні.

Запитання для контролю

1. Яке значення і питома вага самостійної роботи у структурі освітнього процесу закладів вищої освіти?
2. Які види самостійної роботи доцільно застосовувати у процесі вивчення біологічних дисциплін? Наведіть приклади.
3. Як здійснювати педагогічне керівництво самостійною роботою студентів?

Рекомендована література

1. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
2. Алексюк А.М. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання / А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.І. Підласистий, В.А. Козаков. - К.: ІСДО, 1993. 336 с.
3. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с
5. Самостійна робота студентів з методик навчання природничих дисциплін: теорія та практика: монографія / С. Г. Кобернік, І. В. Мороз, О. А. Цуруль та ін. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 316 с.
6. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с.

Тема 7. Контроль результатів навчання студентів

Мета: розглянути особливості контролю як компоненту навчального процесу, розкрити методику застосування різних видів та методів контролю при викладанні біологічних дисциплін.

Питання для підготовки.

1. Контроль як складова процесу навчання. Різноманітність форм, видів та методів контролю.
2. Поняття «результати навчання» у контексті компетентнісного підходу. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з біологічних дисциплін.
3. Методика застосування різних видів контролю у процесі вивчення біологічних дисциплін.

Запитання для контролю

1. Визначте мету та завдання різних видів контролю.
2. Дайте характеристику основним методам контролю з біологічних дисциплін. Наведіть конкретні приклади застосування різних методів контролю
3. Поясніть сутність поняття «результати навчання».
4. Розкрийте шляхи удосконалення методів контролю.

Рекомендована література

1. Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
2. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова. <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>.
3. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д. : Акцент, 2014. – 416 с
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
6. Формування результатів навчання в науках про навколишнє середовище: тренінг-курс / Ю. В. Рибалко, О.В. Зазимко. – НУБІП, 2017. – Одеса: НУ «ОМА», 2017. – 50 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів під час вивчення даного курсу включає теоретичну підготовку з окремих тем курсу, підготовку до практичних занять за питаннями, що вказані вище, а також виконання індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» виконуються у вигляді таких розробок:

1. План-конспект лабораторного/практичного заняття з фахових дисциплін для освітнього рівня «бакалавр».

Розробка лабораторного заняття передбачає:

- ознайомлення з робочою програмою дисципліни і змістом обраної теми;

- підбір та опрацювання необхідної навчальної та методичної літератури;

- ознайомлення з матеріально-технічною базою та дидактичним матеріалом;

- розробку методики проведення заняття (мета, методи навчання, засоби активізації пізнавальної діяльності студентів, тощо);

- складання плану-конспекту заняття.

Зразок оформлення Титульного аркушу та структура плану-конспекту лабораторного заняття представлені в *Додатку А* та *Додатку Б* відповідно.

2. Методичні матеріали з певних теоретичних положень та актуальних питань методики викладання у вищій школі на одну з запропонованих тем (Додаток В)

Методичні матеріали можуть бути представлені у вигляді презентацій, план-схем, роздаткових дидактичних матеріалів, професійно-орієнтованих завдань, евристичних завдань, дидактичних ігор; завдань для оцінювання навчальних досягнень студентів тощо.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Вища освіта та особливості освітнього процесу у вищій школі.
2. Нормативні документи, що регламентують організацію навчального процесу у вищій школі України.
3. Що таке навчальний процес у вищій школі? Особливості його організації.
4. Освітні рівні в Україні.
5. Зміст освіти. Чим він визначається?
6. Що таке освітня програма підготовки? Що визначає освітня програма? Які види освітніх програм бувають?
7. Що таке державний стандарт освіти зі спеціальності? Які його основні функції?
8. Що таке нормативна (обов'язкова) частина змісту освіти? Обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни.
9. Робоча навчальна програма. Структурні складові робочої навчальної програми.
10. Навчальний план та робочий навчальний план зі спеціальності.
11. Індивідуальний навчальний план студента.
12. За якими формами здійснюється навчання у вищих закладах освіти? Які характерні особливості кожної із форм навчання?
13. Що включає науково-методичне забезпечення навчального процесу?
14. Які складові навчально-методичного забезпечення є державними, а які вищого закладу освіти
15. Які бувають види навчальних занять?
16. Вкажіть види обов'язкових робіт, які включено в робочий час викладача закладу вищої освіти.
17. Принципи навчання та шляхи їх реалізації у процесі вивчення біологічних дисциплін.
18. Класифікація методів навчання. Прийоми навчання.
19. В яких формах здійснюється навчальний процес у ЗВО?

20. Що таке лекція? Яким документом визначається обсяг і тематика курсу лекцій?
21. Функції, види, етапи лекцій.
22. Оцінка якості лекції.
23. Вимоги до лектора вищого закладу освіти. Права й обов'язки лектора щодо читання курсу лекцій.
24. Лабораторне заняття з біологічних дисциплін. Яка його дидактична мета?
25. Етапи підготовки і проведення лабораторного заняття?
26. Що таке практичне заняття? Яка дидактична мета практичного заняття?
27. Що передбачає підготовка викладача і студентів до проведення практичного заняття?
28. Що таке семінарське заняття? Яка дидактична мета семінарського заняття?
29. Що таке індивідуальне заняття і з якою метою воно проводиться?
30. Що таке консультація і з якою метою вона проводиться?
31. Що таке індивідуальні завдання і яка їх дидактична мета?
32. Дидактична мета курсової роботи.
33. Дипломна робота в підготовці біологів. Яка її дидактична мета?
34. Роль і місце самостійної роботи у засвоєнні студентом навчального матеріалу.
35. Роль викладача в організації самостійної роботи студента.
36. Які види практики використовуються у вищій школі? З якою метою організовується практична підготовка студента? Особливості проведення практичної підготовки студентів біологічних спеціальностей.
37. Які контрольні заходи застосовуються в організації навчального процесу вищих закладів освіти?
38. У яких формах проводиться семестровий контроль засвоєння студентами навчального матеріалу? Якими документами визначаються форми семестрового контролю, періодичність і терміни їх проведення?

39. Що таке семестрові екзамен та залік, періодичний (модульний) контроль в процесі викладання?
40. Підсумкова атестація студентів.

Тестові завдання для самоконтролю

1. До методичної роботи викладача вищого закладу освіти входить:

- А. Участь в державній атестації студентів.
- Б. Проведення лабораторних, практичних, індивідуальних занять.
- В. Керівництво навчальною і виробничою практикою студентів.
- Г. Написання і підготовка до видання конспектів лекцій.

2. Чим визначається обов'язковий компонент змісту освіти?

- А. Навчальним планом.
- Б. Нормативними актами органів державного управління освітою.
- В. Дидактичними засобами.
- Г. Стандартом освіти та освітньою програмою.

3. Система способів, прийомів, засобів, послідовних дій викладача і студентів на заняттях, спрямована на досягнення навчальних, дидактичних і виховних цілей і завдань — це:

- А. Форма організації навчання.
- Б. Спосіб організації навчання.
- В. Методи навчання.
- Г. Форми контролю

4. Формами підсумкової атестації студентів є:

- А. Дипломна робота, курсова робота.
- Б. Державний іспит, дипломна робота, курсова робота.
- В. Державний іспит, дипломна робота.
- Г. Дипломна робота, дипломний проект.

5. До навчальної роботи викладача вищого закладу вищої освіти входить:

- А. Читання лекцій, приймання заліків та екзаменів.
- Б. Рецензування дипломних робіт, розробка навчальних програм.
- В. Читання лекцій, розробка і постановка нових лабораторних робіт.
- Г. Складання завдань для проведення модульного, тестового і підсумкового контролю.

6. Науково обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних освітніх рівнів — це:

- А. Навчальна програма дисципліни.

- Б. Зміст освіти.
- В. Методичний комплекс дисципліни.
- Г. Робочий навчальний план.

7. Обсяг лекційного курсу визначається:

- А. Стандартом освіти.
- Б. Індивідуальним навчальним планом студента.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Навчальним планом (робочим навчальним планом).

8. До організаційної роботи викладача закладу вищої освіти входить:

- А. Робота в методичних радах і комісіях вищого закладу освіти.
- Б. Підготовка комп'ютерного програмного забезпечення навчальних дисциплін.
- В. Складання екзаменаційних білетів.
- Г. Вивчення передового досвіду організації навчального процесу.

9. Тематика лекційного курсу визначається:

- А. Освітньою програмою.
- Б. Індивідуальним навчальним планом студента.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Робочою навчальною програмою навчальної дисципліни.

10. Зміст практики визначається:

- А. Програмою практики.
- Б. Індивідуальним навчальним планом студента.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Стандартом освіти.

11. Нормативна частина змісту освіти відображена в:

- А. Статуті закладу вищої освіти (ЗВО).
- Б. Положенні про організацію навчального процесу закладу вищої освіти (ЗВО).
- В. Положенні про організацію навчального процесу в закладу вищої освіти (ЗВО).
- Г. Стандарті вищої освіти.

12. Нормативним документом закладу вищої освіти (ЗВО) що розробляється для кожної навчальної дисципліни відповідно до навчального плану є:

- А. Навчальний план.
- Б. Робоча програма навчальної дисципліни.
- В. Робочий навчальний план.
- Г. Програма практики.

13. Вид навчального заняття, на якому студенти під керівництвом викладача проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліді в спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого для умов навчального процесу – це :

- А. Семінарське заняття.
- Б. Консультації.
- В. Лабораторне заняття.
- Г. Лекція.

14. Перелік тем лабораторних занять визначається:

- А. Освітньою програмою.
- Б. Індивідуальним навчальним планом студента.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Робочою програмою навчальної дисципліни.

15. Зміст самостійної роботи над конкретною навчальною дисципліною визначається:

- А. Робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.
- Б. Індивідуальним навчальним планом студента.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Освітньою програмою.

16. В обсяг методичної роботи викладачів закладу вищої освіти (ЗВО) входить:

- А. Робота в науково-методичних комісіях Міністерства освіти.
- Б. Розробка і впровадження наочних засобів навчання (схем, діаграм, стендів, слайдів тощо)
- В. Керівництво студентським гуртком
- Г. Участь в профорієнтаційній роботі.

17. Документ, за яким здійснюється навчання студента, виходячи з вимог освітньої програми відповідного рівня підготовки та з урахуванням його особистих освітньо-професійних інтересів і потреб — це:

- А. Навчальний план.
- Б. Індивідуальний навчальний план студента.
- В. Навчальна програма.
- Г. Робоча програма дисципліни.

18. Наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньої програми (послідовність вивчення навчальних дисциплін, форми і періодичність виконання індивідуальних завдань та проведення контролю тощо) визначається:

- А. Структурно-логічною схемою підготовки.

- Б. Положенням про організацію навчального процесу закладу вищої освіти (ЗВО).
- В. Статутом закладу вищої освіти (ЗВО).
- Г. Положенням про організацію навчального процесу закладу вищої освіти (ЗВО).

19. Основна форма проведення навчальних занять в закладі вищої освіти (ЗВО), яка призначена для засвоєння теоретичного матеріалу:

- А. Лекція.
- Б. Консультація.
- В. Інструктаж.
- Г. Бесіда.

20. Перелік тем і зміст практичних занять визначаються:

- А. Освітньою програмою.
- Б. Індивідуальним навчальним планом студента.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Робочою програмою дисципліни.

21. Обов'язкова частина змісту освіти визначається:

- А. Положенням про організацію навчального процесу закладу вищої освіти.
- Б. Стандартом освіти і є обов'язковим компонентом реалізації освітньої програми
- В. Статутом вищого навчального закладу.
- Г. Законом України про Вищу освіту.

22. Нормативний документ, який складається вищим закладом освіти на поточний навчальний рік, визначає перелік та обсяг нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретизує форми проведення навчальних занять, їх обсяг, форми і засоби проведення поточного та підсумкового контролю за семестрами:

- А. Навчальний план.
- Б. Робочий навчальний план.
- В. Навчальна програма.
- Г. Робоча програма дисципліни.

23. Терміни проведення підсумкових контрольних заходів визначаються:

- А. Стандартом освіти.
- Б. Законом України про Вищу освіту.
- В. Індивідуальним планом викладача.
- Г. Навчальним планом (робочим навчальним планом).

24. Основним структурним підрозділом закладу вищої освіти (ЗВО), що проводить навчальну, методичну, науково-дослідну і виховну роботу з підготовки кадрів відповідної спеціальності є.

- А. Кафедра.
- Б. Відділення.
- В. Наукова лабораторія.
- Г. Усі варіанти разом.

25. Нормативні навчальні дисципліни визначаються:

- А. Освітньою програмою.
- Б. Положенням про організацію навчального процесу закладу вищої освіти (ЗВО).
- В. Статутом закладу вищої освіти (ЗВО).
- Г. Стандартом вищої освіти зі спеціальності.

26. Для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи та потреб суспільства, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних потреб тощо, закладу вищої освіти (ЗВО) вводяться:

- А. Нормативні навчальні дисципліни.
- Б. Вибіркові навчальні дисципліни.
- В. Навчальні практики.
- Г. Кваліфікаційні іспити.

27. Оберіть варіант, де перелічені тільки словесні методи навчання.

- А. Лекція, диспут, спостереження.
- Б. Бесіда, розповідь, інструктаж.
- В. Роз'яснення, бесіда, експеримент.
- Г. Бесіда, експеримент, інструктаж.

28. Спосіб взаємодії педагога й студентів зумовлений ігровою ситуацією, що веде до реалізації дидактичних завдань і цілей навчання— це:

- А. Дискусія.
- Б. Диспут.
- В. Дидактична гра.
- Г. Проблемне навчання.

29. Система методів, при якій здобувачі одержують знання не шляхом запам'ятовування і завчання їх у готовому вигляді, а в результаті розумової діяльності з рішення проблем і проблемних задач, побудованих на основі змісту досліджуваного матеріалу називається:

- А. Комплексне навчання.
- Б. Проблемне навчання.
- В. Індивідуальне навчання.
- Г. Репродуктивне навчання.

30. До пошукових методів (за засобами досягнення цілей діяльності методи модульного навчання класифікуються так) належать:

- А. Інформаційні методи.
- Б. Операційні методи.
- В. Евристичні, проблемні, дослідницькі.
- Г. Методи самостійного навчання (слухання, навчання за текстом).

31. Основні структурні компоненти лекції складаються з таких частин:

- А.. Теоретична – практична – узагальнююча з висновками.
- Б. Вступна – основна – заключна з висновками й узагальненнями
- В. Вступна – теоретична – практична - аргументована з висновками.
- Г. Вступна – теоретична – практична – узагальнююча.

32. Який метод навчання використовується для активізації навчально-творчої діяльності студентів у системі поетапного контролю знань за рахунок реалізації потреб молоді у змаганні, самовираженні, успіху тощо?

- А. Практичний метод.
- Б. Дидактична гра.
- В. Спостереження.
- Г. Експеримент.

33. Оберіть варіант, де перелічені тільки практичні методи навчання:

- А. Графічна робота, спостереження, демонстрація.
- Б. Лабораторна робота, вправи, демонстрація.
- В. Графічна робота, вправи, моделювання.
- Г. Спостереження, демонстрація, вправи.

34. Тестування є:

- А. Формами контролю знань.
- Б. Методами контролю знань.
- В. Засобами контролю знань.
- Г. Усі варіанти разом.

35. Які із перелічених термінів вживаються і як форма організації навчання і як метод навчання:

- А. Лекція, лабораторна робота.
- Б. Дидактична гра, розповідь.
- В. Інструктаж, лекція.
- Г. Лекція, інструктаж.

36. Імітаційне моделювання виробничих ситуацій, виконання типових операційних функцій керівників і спеціалістів віртуальних суб'єктів

господарської діяльності і прийняття рішень з вирішення проблемних ситуацій. передбачає метод:

- А. «Брейн-ринг».
- Б. «Мозкова атака».
- В. «Ділова гра».
- Г. Всі варіанти.

37. Контроль що здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студентів з певних розділів (тем) навчальної програми, й також до виконання конкретних завдань називається:

- А. Вихідний.
- Б. Підсумковий.
- В. Поточний.
- Г. Державна атестація.

38. Який із перелічених термінів в методиці викладання вживається і як форма організації навчання і як метод навчання:

- А. Інструктаж.
- Б. Дидактична гра.
- В. Лекція.
- Г. Всі перелічені варіанти разом.

39. До практичних методів навчання відноситься:

- А. Лабораторна робота, бесіда.
- Б. Моделювання, виконання розрахункових завдань.
- В. Практична робота, інструктаж.
- Г. Моделювання, пояснення.

40. Контроль, що проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на певному освітньому рівні або на окремих його етапах:

- А. Державна атестація.
- Б. Поточний.
- В. Вхідний.
- Г. Підсумковий

41. Вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідно до сформульованих завдань – це:

- А. Лекція.
- Б. Лабораторне заняття.
- В. Семінарське заняття.

Г. Практичне заняття.

42. До словесних методів відноситься:

- А. Інструктаж, лекція .
- Б. Інструктаж, експеримент.
- В. Демонстрація, пояснення.
- Г. Диспут, демонстрація.

43. Застосування електронної пошти, аудіо-, відео конференцій є:

- А. Засобами спілкування.
- Б. Словесними методами.
- В. Методичними посібниками.
- Г. Усі варіанти разом.

44. Уміння – це:

- А. Здатність людини виконувати певні дії на основі відповідних знань.
- Б. Автоматичне повторення певних дій, що виконуються без свідомого контролю.
- В. Здатність людини виконувати певні дії в результаті численних повторень.
- Г. Усі перелічені варіанти.

45. Який контроль включає семестровий контроль і державну атестацію студента

- А. Вхідний.
- Б. Поточний.
- В. Підсумковий.
- Г. Модульний.

46. Форма навчального заняття, при якій студент одержує відповіді або пояснення від викладача на конкретні питання певних теоретичних положень та аспектів їх практичного застосування називається:

- А. Інструктаж.
- Б. Консультація.
- В. Бесіда.
- Г. Лекція.

47. Для формування і розвитку вмінь і навичок конкретної продуктивної діяльності в нетипових, непередбачуваних ситуаціях застосовуються:

- А. Методи самостійної роботи.
- Б. Пошукові (евристичні) методи навчання.
- В. Методи виховного спрямування.
- Г. Інформаційні методи.

48. Визначення фактичної відповідності рівня його освітньої підготовки, що здійснюється після завершення ним навчання у вищому закладі освіти на певному освітньому рівні — це:

- А. Державна атестація студента.
- Б. Семестровий іспит.
- В. Семестровий залік.
- Г. Модульний контроль.

49. Підручники, методична та довідкова література це —

- А. Методи наочності
- Б. Методичні прийоми
- В. Засоби навчання
- Г. Всі перелічені варіанти разом

50. При оцінюванні лекції її науковий рівень, відповідність новітнім досягненням науки та техніки є критеріями:

- А. Структури лекції.
- Б. Методичного рівня лекції.
- В. Змістовності лекції.
- Г. Стилю викладання.

51. Які із перелічених нижче термінів застосовуються в методиці викладання виключно як методи навчання:

- А. Спостереження, демонстрація.
- Б. Лабораторна робота, експеримент.
- В. Лабораторна робота, лекція.
- Г. Лабораторна робота.

52. До натуральних наочних засобів відносяться:

- А. Гербарії, мікропрепарати клітин мікроорганізмів.
- Б. Колекцій комах, муляжі.
- В. Діафілми про життєві цикли рослин, скелети тварин.
- Г. Всі перелічені вище варіанти.

53. До словесних методів навчання відносяться:

- А. Дискусія, показ слайдів.
- Б. Диспут, спостереження.
- В. Пояснення, бесіда.
- Г. Лекція, показ відеофільму.

54. Тип навчального заняття, що проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей називається:

- А. Інструктаж
- Б. Індивідуальне заняття

- В. Евристична бесіда
- Г. Усі варіанти разом

55. У разі виконання лабораторних робіт, пов'язаних з можливою небезпекою для здоров'я студентів, обов'язковим етапом його підготовки і проведення є:

- А. Інструктаж з правил безпеки та контроль за їх дотриманням:
- Б. Проведення попереднього контролю теоретичної підготовленості студентів до виконання конкретної лабораторної роботи.
- В. Оформлення індивідуального звіту.
- Г. Виконання індивідуальних завдань.

56. Оберіть варіант, де перелічені тільки словесні методи навчання:

- А. Лекція, диспут, спостереження.
- Б. Бесіда, розповідь, інструктаж.
- В. Роз'яснення, бесіда, експеримент.
- Г. Бесіда, експеримент, інструктаж.

57. До практичних методів навчання відносяться:

- А. Інструктаж та демонстрація відеофільму.
- Б. Лабораторна робота та спостереження.
- В. Лабораторна робота та експеримент.
- Г. Демонстрація відеофільму та мультимедійного файлу.

58. Оберіть варіант, де перелічені тільки засоби навчання:

- А. Методична та довідкова література, експеримент.
- Б. Підручники, методична та довідкова література.
- В. Бесіда, довідкова література.
- Г. Демонстрація, довідкова література.

59. Оберіть варіант, де правильно перелічені всі педагогічні функції контролю

- А. Діагностична, навчальна, організаційна, виховна.
- Б. Діагностична, розвивальна, виховна, організаційна.
- В. Діагностична, навчальна, контрольна, підсумкова .
- Г. Діагностична, організаційна, виховна, кваліфікаційна.

60. Практичне підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуття практичних умінь та навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі є дидактичною метою:

- А. Самостійної роботи.
- Б. Лабораторного заняття.
- В. Семінарського заняття.
- Г. Практичного заняття.

Рекомендовані джерела та інформаційні ресурси

Основна література

Законодавчі документи

1. Закон України «Про вищу освіту».
2. Закон України «Про освіту».

Підручники і навчальні посібники

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої: школи: навч.посб. К.: НАУ, 2015. 240 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/>
2. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч.посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д. : Акцент, 2014. – 416 с.
4. Кайдалова Л. Г. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. – Х.: НФаУ, 2019. – 248 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2011. 486 с.
6. Методика викладання у вищій школі : навчально-методичний посібник / Уклад.: В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
7. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / В.М. Нагаєв: – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
8. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с.

Додаткова література

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Грицай, Н.Б. Інноваційні технології навчання біології: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000. 2019. 176 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків: вид. група «Основа», 2012. 176 с.
4. Карпенко А. С. Використання сервісів Google Apps у процесі інформатизації закладу вищої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Том 71. № 3. С. 183-195.
5. Кузнєцова Н.В., Ружицька О.М. Питання науково-педагогічної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в умовах реформування системи освіти України. *KELM. Knowledge. Education. Law. Management*. 2018. № 3 (23). wrzesień. С. 101-110.
6. Самостійна робота студентів з методик навчання природничих дисциплін: теорія та практика: монографія / С. Г. Кобернік, І. В. Мороз, О. А. Цуруль та ін. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 316 с.
7. Хмарський В.М., Ружицька О. М., Анненкова І. П., Кузнєцова Н. В., Савастру О. В. *Актуальні питання розробки та впровадження освітніх програм в ОНУ імені І.І. Мечникова*. Збірник матеріалів II всеукр. наук. - метод. Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи» / За ред. В. В. Заморова, С. П. Гвоздій, М. В. Ткаченко. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. - С. 22-27.
8. Мультимедійні технології та засоби навчання : навчальний посібник / А. М. Гуржій, Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський; за ред. академіка НАПН України Гуржія А. М. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. 556 с.

9. Носенко Ю. Г., Попель М. В., Шишкін М.П. Хмарні сервіси і технології у науковій і педагогічній діяльності. *ІТЗН НАПН України*. 2016. С. 234.

10. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. К.: ВД «ЕКМО», 2011.

11. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка – Х. : «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. – 284 с.

12. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с.

13. Янкович О. І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник / О. Янкович, Ю. Беднарек, А. Анджеєвська. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

3. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном.

4. <http://www.dnrb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

5. <http://lib.onu.edu.ua/> - Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова.

6. <https://onu.edu.ua/uk/> - Офіційний сайт ОНУ імені І.І. Мечникова.

7. <http://www.biologywiki.onu.edu.ua/index.php/ua/> - Сайт біологічного факульт

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок оформлення Титульного аркушу лабораторного заняття

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ПЛАН – КОНСПЕКТ лабораторного заняття з навчальної дисципліни

Тема: « _____ »

для студентів _____ групи _____ курсу

Підготовлений студентом
освітнього рівня «магістр»

Перевірив _____

Оцінка _____

20__р.

Зразок оформлення плану-конспекту лабораторного заняття

Тема заняття. ...

Мета (освітня, виховна, розвиваюча) та завдання заняття.....

Зв'язок лабораторної роботи з навчальним матеріалом (міжпредметні зв'язки, місце даної роботи в структурі курсу) та практикою (місце застосування набутих вмінь та навичок в практичній підготовці, професійній діяльності).....

Методи та прийоми навчання, які будуть використані.....

Обладнання (перелік наочних засобів, ТЗН, та ін.).....

Дата проведення _____

План лабораторного заняття (перелік основних етапів заняття і час, який відводиться на їх реалізацію).....:

I. Організаційний момент (повідомлення теми, мети заняття і т.д.).

II. Вступна частина (докладний конспект із представленням навчального та методичного матеріалу за темою заняття):.....

- ☐ Актуалізація опорних знань студентів
- ☐ Мотивація пізнавальної діяльності студентів
- ☐ Перевірка вивченого матеріалу

III. Хід лабораторної роботи (формулювання етапів і видів діяльності студентів і викладача із посиланням на навчальні та методичні матеріали за темою заняття).....

☐ структура лабораторної роботи (формулювання етапів роботи із щохвилинною структурою);

☐ методичні вказівки викладача щодо виконання роботи студентами (формулювання завдань студентам, повідомлення про оформлення та представлення результатів виконання завдань, що передбачаються (перелік рисунків, схем, таблиць тощо).

IV. Підведення підсумків лабораторного заняття.....

- ☐ Аналіз виконаних робіт студентів
- ☐ Аналіз вивченого матеріалу
- ☐ Оцінювання навчальних досягнень студентів
- ☐ Відповіді на запитання студентів
- ☐ Формулювання домашнього завдання.

Список використаної літератури:.....

Перелік тем для індивідуального завдання

1. Державні стандарти освіти зі спеціальності.
2. Освітні програми та навчальні плани.
3. Нормативна та вибіркова частини змісту освіти у навчальних планах.
4. Семестрова і кредитно-модульна системи організації навчального процесу.
5. Методична робота викладача.
6. Сучасні вимоги до методичного забезпечення навчальної дисципліни.
7. Сутність, зміст і завдання процесу навчання у вищій школі.
8. Форми, методи, прийоми навчання в підготовці студентів біологів.
9. Класифікація методів навчання у вищій школі.
10. Основні види засобів навчання, їх взаємозв'язок та ефективність застосування при викладанні біологічних дисциплін.
11. Навчальна література як основне джерело інформації. Її класифікація, вимоги до змісту.
12. Зростання ролі Інтернет-ресурсів в інформаційному забезпеченні навчального курсу.
13. Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять.
14. Ораторське мистецтво лектора та викладацька творчість.
15. Семінарське заняття. Його роль і функції, методика проведення.
16. Організація та особливості практичної підготовки студентів біологічних спеціальностей.
17. Навчальна практика та виробнича практика у фаховій підготовці студентів.
18. Основні форми, організація та методичне забезпечення самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів (СРС). Зростання ролі СРС в сучасних умовах.
19. Індивідуальні заняття, їх дидактична мета та організація. Індивідуальні завдання.
20. Науково-дослідницька діяльність студентів як елемент самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.
21. Контрольні заходи в організації навчального процесу вищих закладів освіти.
22. Сутність та принципи контролю. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.
23. Методи контролю.
24. Тестовий контроль. Специфіка розробки тестів з біологічних дисциплін.
25. Методичні основи підготовки навчально-методичних та дидактичних матеріалів.
26. Ділові і дидактичні ігри в навчальному процесі.
27. Організація науково-дослідної роботи студентів.
28. Тестовий контроль. Специфіка розробки тестів з біологічних дисциплін.
29. Застосування інформаційних технологій в навчальному процесі.
30. Інноваційні технології навчання у вищій школі.

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 091 «Біологія та біохімія».

Укладачі:
Ружицька Ольга Миколаївна
Ткаченко Майя Вікторівна

Підписано до друку 12.09.2023 р. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Цифровий друк. Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 2,09. Наклад 15.
Замовлення № _____.

Видавництво та друк: Олді+
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1,
тел.: +38 (095) 559-45-45, e-mail: office@oldiplus.ua
Свідоцтво ДК № 7642 від 29.07.2022 р.

